

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 10. aprila 1931.

Štev. 15.

Dipl. com. G. Gomišček.

Obrtni dan

Mnogo se pri nas razpravlja in veliko se govori, kako in kaj naj dela naš obrtnik, da ga sedanja kriza ne spravi na rob obupa. Meni se zdi ves ta obup in tarnanje že skoro smešna stvar. Kaj pomaga samo tarnanje in pisarije. Vse je že bilo zapisano in vse se je že sto in stokrat prečesalo. Vse doneče krilatice so že bile izrečene. Sedaj pa je treba na delo, da vsi lepi nauki in vse besede postanejo dejanja. Čevljar toži o Bat'i in se boji, da ga bo spravil ob kruh. Mizar govori, da mu ne gre in ne gre, ker se ne more uveljaviti in se še vedno uvaža k nam ogromno pohištva iz tujine, ker v resnici daleč zaostaja za našim. Krojača muči misel na razvijajočo se konfekcijsko industrijo, ki vedno bolj izpodjeda tla krojačem po meri. Vse stroke se boje, a niti ena noče na pot, po kateri bi morala. Klin se izbije s klinom. Nasproti organizacijam kapitala se mora postaviti organizacija malega obrtnika. Kaj za more Bat'a, ako se mu postavijo nasproti vsi čevljarji v naši državi. Pa ne da bi se postavili z resolucijami in protesti. Organizacija proti organizaciji. Delo enega se mora izpodbijati z boljšim delom drugega.

Kako smo malenkostni, nam jasno kaže razvoj našega mizarstva. Že opetovano so nam naši mizarji dokazali, da znajo in so zmožni isto, ako ne več, kot tujina. Vsaj v gotovih stilih in v izdelavi sami, kljub temu se k nam še uvaža pohištvo, a to ne malo, ampak v velikih množinah. Velesem nam je nudil poučen vzgled. Že takrat sem napisal v Obrtnem Vestniku, da je potrebna še nadaljna propaganda in reklama za konzum našega pohištva. Posebno na jugovzhodu se porabi dosti blaga iz Ogrske, ki je pa z ozirom na izdelavo in stil daleč za našim in pri tem še precej drago.

Tu ne pomaga nič drugega, kot da se naši mizarji organizirajo in začno skupno propagando za naš produkt po vseh krajih, kjer se še konzumira tuje blago. Naš posamezni producent

tega ne zmore. Tu je potreben skupen nastop in le tak bo imel uspeh. Casopisna reklama, sistematično uvajanje naših produktov v kraje, kjer jih še ni, tu pa nam razstave. Stalne razstave v Zagrebu, Beogradu in drugih mestih bi ne škodovala in pokazali bi, da znamo svoje blago izdelovati in prodajati. Brez prave propagande in prodajne organizacije pa ne bo naše mizarstvo nikdar doseglo onega uspeha in imena, kakor ga zasluži.

Enako bi moralo biti več skupnosti v drugih panogah obrtništva, ker poedince niti nima kapitala niti ne strokovnega trgovskega znanja, da bi mogel z učinkom nastopiti. Kjer je poedince slab, tam mora nastopiti skupnost.

Še marsikaj drugega pogrešamo pri naših obrtnikih, predvsem solidarnost in smisel za skupnost. Zdi se pa, da smo solidarni samo takrat, kadar gre za resolucije in proteste. V skupnem nastopu, ki naj rodi tudi material za uspeh, smo pa jako slabi. Samo pogled na naše obrtne zadrug nam daje sliko, ki je vse prej kot pravilna.

Koliko časa se je pisalo o prodajni zadrugi kovinarjev — in kaj je uspeh? Nič! Zakaj? Ker smo kratkomalo individualisti in tudi tam, kjer bi morali in bi si lahko pomagali, si ne pomagamo. A kaj, da bi se družili v zadrug in še celo v produktivne in prodajne zadrug. Da bi organizacija iskala trg za svoj produkt, ne, tega ne. Sam sem naredil in sam prodam, četudi pod ceno, tako govori in dela vsak.

Nadalje vlada med našimi obrtniki jako velika mera ozkosrčnosti. Tam, kjer bi moral biti strokovno-trgovsko izobražen mož, to pogrešamo. Tako je bilo z vsemi našimi zadrugami in od tod so vsi neuspehi in ves zastoj in končno še izguba vere v moč organizacije.

Ako velja kje prislovica »pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«, velja pri malem obrtniku. A pomagati se ne da samo z besedo, ampak je treba pristopiti tudi k dejanjem. Dejanja pa poznamo žal premalo.

Naše pekovsko vprašanje

Omenili smo že, da nam dohajajo iz vrst pekov stalni dopisi, ki nepobitno dokazujejo, kako težko je zadela to stroko zadnja akcija za znižanje krušnih cen. Na eni strani Damoklejev meč sodnega preganjanja, na drugi strani nemogoče zahteve, katerim pekovski mojster ne more ugoditi, ne da bi delal v lastno izgubo in si izpodkopal v najkrajšem času svojo eksistenco.

Ker nam ni mogoče priobčiti naenkrat vseh člankov, ki smo jih dobili, ustrežamo želji dopisnikov vsaj na ta način, da prinašamo v naslednjem vsaj glavne njihove misli.

Pekarna, ki naj bo zmožna obratovati z malo režijo, proizvajati dober in poceni kruh ter nuditi zaposlenim primeren zaslužek, mora razpečati dnevno vsaj 400 kg moke, polovico izdelanega peciva prodati doma, drugo polovico pa v območju približno 4 kilometrov. Takih pekarn pa imamo v naši banovini prav malo. Samo v večjih mestih jih naletimo nekaj. Marsikdo ne bo verjel, da tri četrtine pekarn v Sloveniji ne speče niti 80 kg moke, mnogo jih je, ki dosežejo komaj 40 kg. Izkupiček dosega 200—300 Din. Za okroglo 50 Din proda mojster doma, ostalo pa raznašajo vajenci okoli po več ur daleč, ter napravijo dnevno po 20 in več km poti

in to vsak dan in ob vsakem vremenu. Po malih mestih in trgih s 1000—1500 prebivalci imamo po 4—6 pekarn, a v vsaki večji vasi gotovo eno ali dve. Na vsakih 200 prebivalcev pride že pekarna. Radi te preobilice je nastala huda borba za obstoj in blazna konkurenca. Konkurnzi so vedno številnejši in to o času, ko se še ni začelo z diktiranjem cen. Ko propade eden, pride drugi in tako naprej.

Kako bi bilo mogoče doseči nizke cene kruhu in primeren zaslužek proizvajalcem.

V prvi vrsti treba reducirati pekarnе, da ostanejo samo obrati z dnevno vporabo vsaj 300 kg moke. To bi se doseglo:

1. Izda se naj dovoljenje za postavitev novih pekarn samo tam, kjer je nova pekarna res potrebna in predpisani konzum zasiguran, ali vsaj predviden.

2. Za pekarnе, kjer je propadel že eden ali več mojstrov, naj se ne izda obrtnega dovoljenja.

(S točko 1. in 2. se ne strinjamo. — Uredništvo).

3. Uvedejo naj se mojstrski izpiti, poleg strokovne izobrazbe naj se zahteva tudi splošna (izpiti čez meščansko šolo). Mojster naj zna sestaviti pravilne kalkulacije, knjigovodstva i. dr.

To pot smatram kot ednino pravo, da se počasi izboljšajo razmere v pekovski stroki.

Diktiranje cen je pa po mojem mnenju nekaj, kar se ne bo moglo držati. Ako se katerikoli dokaze, da je pri svoji proizvodnji iskral čezmeren dobiček je po zakonu kriv in res vreden kazni. Obrtnik, ki je dobil od oblasti in zadrug pravico izvrševati obrt, ima tudi pravico do primernega zaslužka in nikdo na svetu mu ga nima pravice kratiiti.

Jako se motijo tisti, ki mislijo, da se bo mogel napraviti red v pekovski stroki samo s prisilnimi cenami, ki bi ne upoštevale neoporečne režije. Uničiti s takimi cenami na mah na stošne obratov in toliko rodbin bi bilo pač nekaj, kar bi imelo pretežke posledice. Zato bi bilo dobro stvar preje temeljito premisliti ter poiskati druga boljša pota.

Mariborski čevljarji proti Bat'i

Na poziv mariborske zadrug čevljarjev se je vršilo v torek 8. t. m. v Mariboru veliko zborovanje čevljarjskih mojstrov, katerega so se udeležili razen številnih domačinov tudi delegati pokrajinskih zadrug in sicer za zadrugo čevljarjev iz Ptuja g. Emeršič, iz Ljutomer g. Kovačević, iz Konjice g. Kovač, iz Slov. Bistrice g. Podlaski, iz Celja g. Lanprecht in iz Ormoža g. Cirino.

Navzoč je bil tudi delegat Zbornice za TOI g. dr. Josip Pretnar in zadrugni nadzornik g. Ignac Založnik.

Predsednik zborovanja, zadrugni načelnik g. Anton Krajcar, je po pozdravnih besedah omenjal, da je glavna točka dnevnega reda razprava o nelojalnem postopanju tvrdke Bat'a. Ta tvrdka je razdelila med občinstvo letake, v katerih pravi:

»Popravljamo pete danes in jutri zastoj tudi takih čevljev, ki niso pri nas kupljeni. Izkoristite to našo uslugo! Obiščite nas! — Bat'a.«

Zadruga take nelojalne konkurence, ki krši zakonite predpise, ne more trpeti. Kajti po zakonu proti umazani konkurenci je kaznivo, če kdo obljubljuje kako nagrado v blagu ali kakršnikoli drugi obliki, da s tem privabi kupee in odjemalce. Zbornica za TOI je za drugi na njeno vprašanje dala glede tozadevnih zakonitih določil sledeče pojasnilo:

§ 32. zakona o pobijanju nelojalne konkurence pravi:

1.) Prepovedano je v trgovini ali ob izvrševanju kakšnega dela ali posla gospodarskega značaja zaradi privabljanja potrošnikov obetati ali dajati nagrado v denarju, blagu ali v kakršnikoli drugi obliki in sicer ne glede na to, kako se dobiva ta nagrada, bodisi po sreči, bodisi po neposredni predaji.

2.) Za prepovedane nagrade se ne smatrajo bonifikacije, ki se dajajo v zvezi z rokom dospelosti plačilne obveznosti kakor tudi cassa sconto, popust pri plačilih v gotovini takoj, udomačeni rabat, udomačeno dajanje daril ob novem letu ali drugih prilikah raznim stalnim potrošnikom ali predmeti udomačene reklame, dodani kupljenemu blagu.

§ 34. pravi:

1.) Kdor prekrši administrativne predpise §§ 31, 32 in 33, . . . tega kaznuje obče upravno oblastvo prve stopnje zaradi prekrška v denarju do 15.000 Din ali z zaporom do 1 meseca ali z obema kaznjama.

Po izčrpnem pojasnilu se je na predlog g. Krajcarja soglasno sklenilo, izročiti s posebno deputacijo mestnemu županu pritožbo, ki bi se glasila sledeče:

Podpisana čevljarjska obrtna zadruga v Mariboru si usoja predložiti slavnemu naslovu naznanilo po § 32, odstavka 1. zakona o pobijanju nelojalne konkurence proti tvrdki »Bat'a« d. d. v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 7 ter utemeljuje svojo ovadbo sledeče:

Čevljarjska delavnica tvrdke »Bat'a« d. d. v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 7 je izdala v petek dne 27. marca 1931 ter razdelila med občinstvo mesta in okolice Maribora na tisoče letakov z besedilom: »Popravljamo pete danes in jutri zastoj, tudi takih čevljev, ki niso pri nas kupljeni. Izkoristite to našo uslugo! Obiščite nas! — Bat'a«. Tvrdka Bat'a ima s temi letaki in zastojnimi popravili namen pridobiti odjemalce in torej »zaradi privabljanja potrošnikov obeta nagrado« v blagu in delu.

Tvrdka »Bat'a« d. d. je to obljubo tudi dejansko izvršila, za kar ima podpisana zadruga dokaze.

Mestno načelstvo v Mariboru, kot upravna oblast I. stopnje se naproša, da kaznuje tvrdko »Bat'a« d. d. v Mariboru po predpisih 1. in 4. odstavka § 34 zakona o pobijanju nelojalne konkurence in to tem strožje, ker gre za veliko škodo in težke gospodarske posledice, ki jih ima gori navedeno postopanje tvrdke »Bat'a« d. d. napram velikemu številu čevljarjskih obrtnikov mesta in okolice Maribora.

Predložitev gornjega naznanila je bila soglasno sklenjena na izrednem sestanku čevljarjskih mojstrov mesta in okolice Maribora dne 7. aprila 1931 ob 20. uri v lokalu hotela »Halbwild« v Jurčičevi ulici, ter v potrditev soglasnosti od navzočih lastnoročno podpisana. — (Slede za podpisom načelnika podpisi vseh navzočih članov in delegatov).

V nadaljnjem je g. Krajcar poročal o akcijah, ki so se izvršile proti Bat'i, o korakih, katere so predstavniki čevljarjskih obrtnikov v zvezi z drugimi korporacijami storili na merodajnih mestih, osobito pri banu in ministru trgovine in industrije, da se prepreči ustanavljanje popravljalnic in trgovin Bat'e, posebno pa ustanovitev trgovine za čevlje, ker bi ta čevljarjski obrt popolnoma uničila. Za čevljarje se mora nekaj storiti, tako kakor doslej ne more več iti dalje. Zahvaljuje se za krepko podporo, ki jo imajo čevljarjski obrtniki pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo. V debato, ki se je razvila pri raznoterostih, so posegli med drugimi gg. Govedič, Kons in Gril. Govorniki so se ostro obračali proti nelojalni konkurenci ter vsi brez izjeme zahtevali nujne ukrepe merodajnih činiteljev v zaščito čevljarjskega obrtnika. Zastopnik Zbornice TOI je dal nekatera pojasnila in nasvete, ki so jih navzoči sprejeli z velikim zanimanjem.

Prihodnji dan se je deputacija (zadrugni načelnik g. Anton Krajcar, odbornik g. Sulič in zbornični tajnik g. dr. Pretnar) zglasila pri županu g. dr. Juvanu. Po vsestranski obrazložitvi položaja je prejel zagotovilo, da se bo proti Bat'i strogo postopalo.

Obstoja torej upanje, da bodo mariborski čevljarji vendarle dobili zaščito pred nelojalnim postopanjem Bat'e.

Obrtniški koledar za leto 1931

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani ima še nekaj izvodov tega koledarja na razpolago. Ker vsebuje koledar za obrtništvo zelo zanimivo gradivo, vabimo interese na čimprejšnjo naročbo.

Nekaj o tehniki pršenja barv

V časih gospodarske krize igra racionalizacija in modernizacija obratovanja in ureditve delavnic jako važno vlogo. Kadar gre za konkurenčni boj, se še posebno uveljavlja misel poenostavljenosti in pocenitve produkcije. V mnogih primerih seveda ne uspe modernizacija obratovanja radi prevelikih stroškov preureditve, osobito ondi, kjer so potrebne obširne preidave, nabava dragih strojev in podobno. V onih primerih pa, kjer lahko nadomesti ročno delo v celoti ali deloma stroj, kjer ročno delo opravi manj ali nič boljše kakor mehanizacija obrata, je preureditev obrata potrebna in umestna, pa naj gre za industrijsko ali rokodelsko podjetje. Tako omogočajo danes rokodelcem novoizumljeni in praktično preizkušeni stroji, orodje in delavni pripomočki v mnogo primerih, da svoje delo opravijo hitreje, čisto pa tudi z manjšim trudom in stroški, celo boljše, kakor doslej. Često se prihrani ne samo na času, temveč tudi na delovnem materialu. Nekateri rokodelski obrti so ob uporabi in uvedbi tehničnih pripomočkov in izumov prišli polagoma skoro popolnoma v strojno obratovanje.

Sledeči teku časa in napredku tehnike po gospodarski potrebi so prešle tudi obrti, ki delajo z barvo, na uporabo aparatov in strojev in tehniko pršenja barv, da s tem zvišajo učinek in hitrost dela. Kjer pa to velja, se je izpremenilo v glavnem samo rokodelsko orodje. Na mesto preizkušenega čopiča je stopil tehnično dobro premišljen mehanični aparat. Ravnanje s tem aparatom zahteva prav tako precejšnjo ročnost in strokovno znanje, kakor je potrebno pri uporabi barvnega čopiča, osobito takrat, kadar gre za fina dela.

V učinku so vsi aparati podobni. Skozi šobo (lunkjo) piha stisnjeni zrak, srka mimogrede iz posode barvo ter jo pri izstopu na prosto razpiha, da se razprši v obliki stožca ali snopa na določeni predmet. Razlike obstoje samo pri izvedbi, ker jo je treba prilagoditi različnim načinom uporabe.

Pršenje se vrši z aparatom, ki je podoben pištoli. Na sestavo takih pršilnih pištol se stavijo prav velike zahteve. Biti morajo take, da pri najštedljivejši uporabi pršilne barve nudijo čim koristnejši učinek in izdelavo. Obenem mora biti aparat tak, da je enostaven in da se z njim dela z lahkoto in da je tudi trpežen, kar je važno, ker je izpostavljen v delavnici čisto precej brezobzirnemu ravnanju. Da se more temeljito čistiti, je treba, da je aparat iz mehke kovine. Tudi teža mora biti čim manjša. Dobro izbalanciran aparat čuva delavca pred utrujenjem in olajša uporabo. Ako se pištola zamaši, se mora dati na lahek način in brez občutne zamude razložiti in zopet zložiti.

Pritrjenje posode z barvo se vrši na različne načine. Odvisno je vedno od na-

meravane uporabe. Nekatere pršilne pištole imajo barvno posodo na zgornji, druge zopet na spodnji strani, včasih tudi ob strani, najpogostejše tako, da se lahko premika in s tem prilagodi pršenju proti tlu ali nad glavo.

Često je treba barvati z več barvami osobito pri tekstilih. Tudi v ta namen so prirejene pršilne pištole in barvne posode. Za barvanje z žilavimi ali na debelo tekočimi pršilnimi barvami dovajamo barvnim posodam zrak z močnim pritiskom, da s tem dosežemo stalen dotok in pršenje barve. Barvne posode z vsebino 1 kg ali več barve jako otežkočajo delo barvarja. Če hočemo pobarvati posebno velike ploskve, se poslužujemo barvne posode na zračni pritisk. To je lonec iz kovnega železa, ki se da popolnoma zapreti ter drži 10 do 20 kg barve. Na barvo pritiska zrak. Barva se dovaja v pištolo po cevki, ki se pritrdi ondi, kjer je sicer pritrjena posodica z barvo.

(Nadaljevanje.)

Tečaji in predavanja.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 13. aprila 1931 ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg, XVIII. vajensko predavanje. Predava gospod profesor dr. Valentin Rožič o temi »Jadranski biseri« s skioptičnimi slikami. Vstop prost. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

Vajensko poučno predavanje v Kamniku

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi sporazumno z Obrtnimi združenji v Kamniku poučno vajensko predavanje v nedeljo dne 12. t. m. ob 10. uri dopoldne v osnovni šoli v Kamniku. Predava g. Leopold Puhar, uradnik Higijenskega zavoda v Ljubljani, o temi: »Alkohol in srčna kultura«. Vabljeni so tudi starši in mojstri vajencev ter obrtniški pomočniki. Vstopnina je prosta.

Aranžerski tečaj v Ljubljani

Zavod PO Zbornice za TOI je priredil večerni tečaj za reklamo in dekoracijo izlozb, ki se je vršil od 25. januarja do 2. aprila v mali dvorani Narodne galerije v Ljubljani. V tečaju so poučevali absolvent višje trgovske šole za reklamo in dekoracijo v Berlinu g. Milan Premk kot vodja tečaja, akademični slikar g. prof. Saša Šantel in g. inž. Matanovič. Program tečaja je obsegal: 1. Teoretični pouk: kupec v toku cestnega prometa, dekoracija kot sredstvo za pridobivanje kupca, psihologija kupca. 2. Praktičen pouk: dekoriranje blaga vseh vrst, različna izgradba izložbenih oken in izložbenih predalov, prevleka izložbenih oken, pravilno ravnanje z izložbenim blagom. 3. Nauk o barvah: risanje in

slikanje, harmonija barv, slikanje izložbenih ozadij in reklamnih napisov, pršenje barv in podobna slikarska dela. 4. Slikanje reklamnih slik in napisov, izložbeni plakati, osnutki inseratov in razni slogi in način pisave. 5. Razsvetljevalna tehnika: pravilna razsvetljava izložbenih oken in razstavljenega blaga.

Tečaj, ki ga je obiskovalo v začetku 52. ob koncu pa 30 udeležencev, se je zaključil z razstavo risarskih in slikarskih del ter 15 najboljših izlozb, ki je pokazala jako lepe uspehe tečaja.

Kovači in popravila motornih vozil, strojev itd.

(Nadaljevanje.)

Javni naziv podjetja za popravilo motornih vozil.

Pri poimenovanju »delavnica za popravilo avtomobilov« od strani mehanika in ključavničarja gre za dostavek, dovoljen po § 46 obrnatega zakona, ki služi v točnejšo oznako podjetja in ki mora biti pridržan obrtom mehanikov in ključavničarjev radi tega, ker pripadajo v njih pravno območje vsa popravila te vrste.

V slučaju, da se kovači pečajo s popravilo avtomobilov, se tega dostavka ne smejo posluževati, ker ne odgovarja zakonu v smislu navedenega mesta. Pač pa more veljati dostavek »avtokovač« kot dopusten.

Kar se tiče kleparjev je dostavek »avtoklepar« iz podobnih razlogov dopusten, ako se ti v resnici pečajo s popravilo avtomobilov.

Poljedelski stroji.

1. Izdelava poljedelskih strojev pripada mehanikom in ključavničarjem.

2. Kovačem pripada pri poljedelskih strojih izključno izdelava in popravilo onih delov, ki služijo premikanju. Sem spadajo predvsem kolesa, osi, podstavki in peresa, torej dela, ki pripadajo kovaški stroki.

3. Kovačem mora biti tudi dovoljen prevzem onih popravil, ki so sicer pridržana mehanikom in ključavničarjem, vendar s predpogojem, da gre za dela v sili. Dela v sili so vsa ona, katera se morajo v interesu stranke radi nujnosti poljedelskih del takoj podvzeti.

4. Ključavničar in mehanik smeta pod točko 2 navedena dela podvzeti tedaj, ako se izvrše v zvezi z ostalimi, v njih stroko spadajočimi deli.

5. Do vseh ostalih popravil, predelav materiala in sestavnih delov poljedelskih strojev, vključno tudi parnih strojev in poljedelskih motorjev, so upravičeni izključno mehaniki in ključavničarji. (Nadaljevanje na 3. strani.)

Kaj je novega?

Borzno poročilo. V prošlem tednu so bili tečaji kolikor tolko ustaljeni. Notirale so tuje valute povprečno v dinarjih: Berlin (nemška marka) 13.56, Budimpešta (madžarski pengö) 9.93, Curih (švicarski frank) 10.96, Dunaj (avstrijski šiling) 8.01, London (angleški funt) 276.72, Newyork (ameriški dolar) 56.84, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (češkoslovaška krona) 1.68, Trst (italijanska lira) 2.98.

Nemško - avstrijska carinska unija povzroča avstrijskim gospodarskim krogom že velike skrbi, ker vidijo, da stvar vodi v negotovost. Ugledno finančno glasilo »Die Börse« trdi, da bi se 80% industrije pri glasovanju izjavilo proti uniji.

Promet v sušaski luki je znašal glasom uradne statistike v prošlem letu nad 7 milijonov ton, dočim je še leta 1926 znašal samo 2 in pol milijona ton, kar kaže, da je naša sušaska luka v zadnjih letih ogromno napredovala in je zato nujno potrebno razširjenje proti Martinščici.

Konferenca vseh zbornic TOI o vprašanju zakonskega načrta o socialnem zavarovanju delavcev se bo vršila 13. t. m. v Beogradu in je v ta namen poverjeno zagrebški zbornici, da po svojem delegatu izdelata in predloži dotlej načelne pripombe.

Železnica Prilep-Bitoll, ki je bila dograjena z normalnim tirom, je bila prošli teden izročena prometu in je tako odprta končno tako nujno potrebna dobra železniška zveza z našo najjužnejšo metropolo.

Naša trgovinska bilanca izkazuje za mesec februar za 333 milijonov dinarjev izvoza in za 388.3 milijona dinarjev uvoza, tako da smo bili pasivni za 55.3 milijona dinarjev; osobito je padel napram lanskem letu izvoz pšenice, koruze in lesa, padel pa je tudi uvoz, izvezemsi stroje.

Preferenčni sistem namestu največjih ugodnosti namerava priznati Francija državam jugovzhodne Evrope, da jih na ta način gospodarsko podpre in parira sklenitev carinske unije med Nemčijo in Avstrijo.

Jugoslovensko letalsko razstavo priredi meseca maja v Zagrebu oblasni odbor aerokluba »Naša krila« pod pokroviteljstvom Nj. Vis. princa Pavla.

Nove predpise radi odprave brezposelnosti, osobito glede zaposlitve inozemskih delavcev v naši državi je izdal pravkar minister za socialno politiko, pri čemer so bili merodajni poseben zaključki zadnje konference o brezposelnosti v Beogradu, ki je ugotovila, da je brez dela okoli 100.000, od teh okrog 30.000 kvalificiranih delavcev.

Poletni delovni čas se po predpisih o odpiranju in zapiranju poslovnih lokalov prične s 1. aprilom in neha s 1. oktobrom, in je treba, da se obrtniki temu prilagodijo.

Ernst Kramaršič:

Obdačba obrtnika

Časi so tako resni, da je treba dobro premisliti, ali je v skladu s splošno tendenco znižanja javnih dajatev, da se uvaža nova obremenitev.

V lanskem letu je bilo v ospredju vprašanje prometnega davka. Obrtništvo stoji od prvih početkov na stališču, da se naj davek na poslovni promet ukine. Ko s tem stališčem ni moglo predreti, ker se država iz ozirov na ravnovesje državnega gospodarstva ni mogla odreči temu izdatnemu dohodku, smo se v prvi vrsti zavzemali za pravilno pobiranje in pravično izvedbo ugodnosti, katere nudi zakon za malo obrtništvo. Informirali smo izčrpno vse zadruge, kdaj in pod kakimi pogoji si morejo mali obrtniki izposlovati zakonito davčno prostost.

Trajno prizadevanje za olajšanje bremen, katero povzroča gospodarstvu ravno ta davek, je dalo vladi povod, da je reformirala pobiranje prometnega davka po avstrijskem vzorcu s pavšaliranjem faz. Pavšal naj bi se praviloma pobiral pri uvozniku ali pri tuzemskem procentu. Obremenjeval naj bi praviloma ves promet z enim in istim blagom tudi v primeru predelave ali obdelave, to je deloma tudi obrtniški promet tako, da bi obrtnik kot plačevalec davka na poslovni promet v bodoče sploh ne prišel v poštev v vseh primerih, v katerih bi se pobiral davek na poslovni promet na kombinirani način.

Zveza obrtnih zadrug je imela preteklo leto v davčnih zadevah ogromno dela. Poslala je različne spomenice in predstavitve ter intervencije na finančne oblasti, tako glede pridobnine, kakor davka na poslovni promet. Poleg neuspehov je imela tudi nekatere uspehe, tako n. pr. nekoliko milejša obdačba pri nekaterih davčnih uradah in oprostitev malih obrtnikov od davka na poslovni promet; uvrstitev pekarske in mesarske obrti iz 1. v 2. in 2a skupino; da je obrtništvo zastopano v reklamacijskih komisijah po samostojnih obrtnikih itd. Velikega napredka seveda nismo mogli doseči, ker je to v okvirju zakona nemogoče.

Obrtnik, ki je zaveden državljan, dobro ve in pripozna, da mora imeti država svoje vire in dohodke in ni bil nikdar proti plačevanju davkov. Vendar pa želi, da se bo predpis davka izvršil v taki izmeri, ki bo primeren njegovim dohodkom in plačilni zmožnosti.

Te želje gredo za tem, da se za pobiranje dopolnilnega davka tudi pri pridobnini določi določeno minimum, ki naj znaša najmanj 24.000 Din; dalje da se uvršča rokodelce tudi v III. davčno skupino in da se poenostavi priredbeno postopanje za male obrtnike s tem, da se jih oprosti vlaganja prijav in jim odmerja davek pavšalnim potom, davka na poslovni promet pa popolnoma oprosti.

Nezmanjšane javne dajatve so se v lanskem letu občutile pri oslavljenem prometu in zmanjšanih zaslužkih v obrti zelo težko. Zato ni čuda, da so bile lani

pritožbe proti davkom posebno mnogobrojne. Osobito zadnje mesece, ko so se izterjavali davčni zaostanki so se naši obrtniki pritoževali, da je lanski predpis neposrednih davkov izdatno višji nego je bil prejšnji. Te pritožbe so bile sicer točne, toda niso bile toliko posledice tu in tam res poostrene davčne prakse, kakor posledice zakonite ureditve, da so se samoupravne doklade lani prvič pobirale po osnovi davkov, predpisanih po novem zakonu o neposrednih davkih. V l. 1929 so se samoupravne doklade pobirale še v isti meri kakor leta 1928. Prejšnja zmerina pridobnina se je vsled opustitve dohodnine, na katero se niso pobirale doklade, znatno povišala, povišala pa se je tudi osnova za pobiranje doklad in s tem tudi doklade same.

V zadnjem času se čujejo v naši javnosti razne kritike na račun kuluka, ki naj omogoči zgradbo najpotrebnejših cest in vzdrževanje že obstoječih cest v pravilnem stanju. Izredne škode, katere je na cestah povzročila vojna in povojna doba, v kateri se vzdrževanju cest ni posvečalo zadostne pozornosti, zahtevajo, da se popravijo izrednim potom. Da se preskrbe za najpotrebnejše ceste gradbeni sredstva in da se omogoči vzdrževanje cest v pravilnem stanju, odreja zakon o samoupravnih cestah, da se mora en del teh stroškov kriti z ljudskim delom, odnosno z odkupnino za ljudsko delo.

Nihče ne more danes še dvomiti, da je ena glavnih nalog naše cestne uprave, da zasigura v interesu prebivalstva, po-

sebeno pa v interesu gospodarstva redno in normalno vzdrževanje javnih komunikacij. O tem je vsaka debata odveč. Vprašanje pa je, ali je pobiranje kuluka primerno sredstvo, da se ta namen doseže. Jasno je, da se škode na naših cestah, ki so nastale v dolgi dobi skoro petnajstih let, ne dajo popraviti z malimi sredstvi in da tudi pobiranje kuluka, ki pomenja za naše gospodarstvo novo obremenitev, ne bo moglo tega, kar se je zanamajalo petnajst let, nadomestiti v doglednem času.

Za izredne škode, ki so nastale v izrednih časih, je treba tudi izrednih sredstev, katerih dandanes naše gospodarstvo ob oslavljeni plačilni zmožnosti nikakor ne zmore.

Pri sedanjih razmerah se ne more misliti v prvi vrsti na uvedbo novih davkov in dajatev, kajti dosedanja preobremenitev izključuje, da bi se mogle pri sedanjih razmerah brez škode za gospodarstvo uvesti nove davščine.

Pobiranje odkupnine se pričinja ravno v času, ko stremi finančna politika države in samouprav iz gospodarskih razlogov za tem, da se znižajo javna bremena, ki teže naše gospodarstvo.

Zato bi bil edini izhod iz sedanjega položaja ustanovitev fonda, ki bi s posojili omogočil razdelitev izrednih izdatkov na daljšo dobo, ki bi olajšala obremenitev, za kar imamo že vzglede, ki so se v inozemstvu do cela obnesli.

(Konec.)

čarji. Sem spadajo struženi jekleni valji, stružena ležišča, ekscentri, zobata kolesa, verige, jekleni noži, bati, ventili, cilindri, krmila itd.

6. Priostrenje (brušenje) nožev poljedelskih strojev pripada načelno v pravno območje brusarjev in pa obrti za kovanje nožev. Z ozirom na razmere na deželi se mora vendar pravica do teh del v krajih, v katerih samih, oz. njih bližnji okolici te obrtne panoge niso zastopane, priznati tudi kovinskim obrtnim ključavničarjem, kovačev in mehanikov.

Poljedelske priprave.

Kar se tiče poljedelskih priprav so upravičeni kovači le do izdelovanja in popravljanja valjarjev, bran, plugov, koles in ogrodij poljedelskih priprav. Prav tako jim pripada izključno pravo do ostrenja lemeža. Z ozirom na izdelavo, vključno na okovanje ostalih poljedelskih priprav, v kolikor prihajajo pač v poštev kovinarska dela, gre v enaki meri pravo kovačem in ključavničarjem.

Železne sesalke.

1. Izdelava železnih sesaljk spada v pravno območje ključavničarske in mehanike obrti ter obrti za napravo vodnjakov.

2. Poleg izvrševalcev obrti za napravo vodnjakov so upravičeni do vstave železnih sesaljk v vodnjake, njih postavitve, montaže in popravila tudi ključavničarji, mehaniki in vodovodni instalaterji. V kolikor pa se pri tem v območju vodnjakov izvrše kakršna koli dela, ki so v zvezi s konstrukcijo vodnjaka (zagvozdje, vstava ali izmenjava kakšnega trama ali nosilca, izpeljava cevi preko zidovja, spremenitev lesenih podložnikov, traverz in podobno), se mora k izvršitvi teh del pritegniti izvrševalec obrti za napravo vodnjakov. To velja prav tako za vodnjake običajne globine (do nekako 9 m), kakor tudi za globoke vodnjake.

3. Tovarne, ki smejo izdelovati sesalke, imajo enake pravice kot mehaniki in ključavničarji. Smejo pa tudi izdelovati zvezne dele med sesalko in sestavno napeljavno — ki je praviloma že prej izvršena po instalaterjih, ako je automat postavljen v hiši.

Železni okovi za lesene vodnjake.

Za izdelavo železnih okovov lesenih vodnjakov, kot so v uporabi na deželi, so upravičeni kovači. Namestitav okovja pa pripada pravnemu območju onih obrti, ki so upravičene do upostavitve lesenih vodnjakov. To so obrti za napravo vodnjakov in v onih slučajih, kjer te ne obstojajo, pa tesarske obrti (§ 4, odst. 2 in § 5 zveznega obrtnega zakona).

Zidne spojnice.

Do izdelovanja zidnih spojníc so upravičeni kovači in ključavničarji.

Spojke.

Izdelovanje železnih spojk je delo, ki pripada kovačem in ključavničarjem. Pri tem je upoštevati sledečo razliko: Spojke, skovane iz železa (klampien) morejo prav tako izdelovati (čevljarški) kovači kakor tudi ključavničarji. Nasprotno pa je izključno ključavničar upravičen do izdelovanja veznikov iz pločevine, izgotavljenih mrzlim potom, kajti dela kovačev imajo značaj obdelovanja v ognju, ne pa značaj del, izvršenih mrzlim potom, in dalje manjka kovačem za izdelovanje veznikov zadnje vrste čisto potrebnega orodja.

Tečaji in podstave vrst.

Kovači na deželi smejo izgotavljati preprostejša okovja vrat, zlasti tedaj, ako ni ključavničarjev in če gre za okovje vežnih in običajnih vrat, vendar izdelanih po tesarju. Nasprotno pa je izključno ključavničarju pridržano izdelovanje okovja v boljši izpeljavi. Tudi izdelava tečajev, krogelnikov ter vogalnikov itd. pripada v prvi vrsti ključavničarju.

Navadna orodja.

Kovači za preprosta dela in kovači za kavlje, katerim pripadajo takozvani kovači male robe ali kovači orodja, so prav tako kot ključavničarji upravičeni do izdelovanja navadnega orodja, ki služi v obdelovanje lesa, kamna, kovin in zemlje. Sem se prištevajo na

primer: lopate, motike, kavlji, klešče, dleta, kladiva itd.

Za izdelovanje tega orodja uporabljena snov (železo, jeklo) ne dela pri tem nikake razlike.

Omrežja oken.

Izdelovanje omrežij za okna, zlasti pa pletenih mrež, pripada predvsem ključavničarski obrti. Le tedaj, ako gre za povsem navadne mreže, jih sme izgotavljati tudi kovač. Z ozirom na razmere na deželi se sme dopustiti kovaču tudi izdelovanje mrež, pripadajočih ključavničarju, ako tega ni v kraju ali njega lahko dosegljivi bližini.

Umetna kovaška dela.

Izgotavljanje umetnih kovaških del in sicer umetnih mrež in podobno, zahteva posebno, (umetnim) ključavničarjem lastno izurjenost v obdelovanju železa mrzlim potom s tehniko razvijanja. Dela te vrste morajo torej ostati pridržana ključavničarjem.

Uporaba ljudskega dela za gradnjo cest (kuluk)

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je izročila Kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani dne 13. februarja t. l. obširno spomenico, oziroma predstavko v zadevi omiljenja določil, oziroma ukinitve pravilnika o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest v območju Dravske banovine, ki ga je izdala na podlagi zakona o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929.

Na omenjeno spomenico je dobila zveza od Kraljevske banske uprave rešitev nastopne vsebine:

Kraljevska banska uprava dravske banovine. Ljubljana. V No. 136/94. 21. februarja 1931.

Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

Na spomenico z dne 13. II. t. l. obveščam naslovno zvezo, da je odredilo kuluk ministrstvo za notranje posle z odlokom z dne 19. XI. 1930, III. br. 60.806 sporazumno z ministrstvom za gradbo po § 71 zakona o nedržavnih cestah.

Kuluk ni določen samo za gradnjo novih, marveč tudi za vzdrževanje obstoječih banovinskih cest, dovoznih cest k železniškim postajam in občinskih cest po §§ 37 in 71 cit. zakona, kar izvoli vzeti naslov na znanje.

Namestnik bana: Pirkmayer I. r.

Zanimiva razsodba proti pobijanju nelojalne konkurence

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani je vložila tožbo proti neki tvrdki radi prestopka po § 2 zakona o pobijanju nelojalne konkurence in je bil lastnik tvrdke od okrajnega sodišča tudi kaznovan. Le-ta pa je po svojem pravnem zastopniku vložil priziv na deželno sodišče v Ljubljani, češ, da zadruga ni legitimirana za vložitev tožbe, marveč le prizadele osebe.

Deželno sodišče je pa ralsodbo okrajnega sodišča v polnem obsegu potrdilo z nastopno ralsodbo:

V imenu Njegovega Veličanstva kralja! Deželno sodišče kot prizivno sodišče v prestopkih je v kazenski zadevi proti N. N. radi prestopka po § 2. zakona o pobijanju nelojalne konkurence vsled priziva obsojenca N. N. proti ralsodbi okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 27. 12. 1930 opr. št. Kps. VI 996/80-4, s katero je bil N. N. spoznan prestopka po § 2 zakona o pobijanju nelojalne konkurence in obsojen po § 25 cit. zakona na Din 1000.— denarne kazni, za slučaj neizterljivosti na 17 dni zapora, po § 310 k. p. v povračilo kazenskih stroškov, po tar. post. 53 zakona o taksah v plačilo takse 50.— Din. v smislu § 37 zakona o pobijanju nelojalne konkurence se je pa odredilo, da se sodba objavi v ljubljanskih dnevnikih »Jutroec in »Slovenec« na stroške obdolženca v 14 dneh po pravomočnosti, v nejavni seji po zaslišanju državnega tožilca ralsodilo, da se priziv zavrne kot očitno neosnovan iz razlogov izpodbijane sodbe, katerim se z ozirom na prizivna izvajanja še doda:

Obtoženčeva trditve, da Zadruga urarjev, zlatarjev itd. ni legitimirana k tožbi, ne drži. Glasom pravil zadru-

ge (§ 1) je med drugim namen zadruga, da pospešuje gospodarske koristi svojih članov in pripadnikov. Nedvomno se podpirajo gospodarske koristi tudi s pobijanjem nelojalne konkurence. Prizivatelj je sicer mnenja, da ima zadruga ščititi svoje člane le kot obrtnike, ne pa tudi kot trgovce. To pa v pravih ne stoji. Zato in ker po § 37 obrt. reda poslovanje obrtnikov, kar se tiče prodaje izdelkov, ni omejeno na lastne izdelke in ker so urarji in zlatarji po večini vsi obenem tudi trgovci z blagom dotične vrste, je jasno, da ima Zadruga urarjev itd. ščititi celotno poslovanje svojih članov in da je legitimirana tudi k predmetni tožbi.

Prizivatelju se v smislu § 312 k. p. naloži povračilo stroškov prizivnega postopanja.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1931.

Vesoljni potop v čevljarški stroki!

Kadar kavke kričijo pa ženske v gostilni pojejo, pravimo, da bo deževalo, kadar pa lastavice nervozno frkajo po zraku, vse ostale ptice, živalice in mrčes kažejo nekako nervozno kretanje in beganje, pa pravimo, da pride nevihta. Isto nervozno gibanje se je pričelo v čevljarški stroki. Nekaka grobna tišina je nastala v čevljarških zadrugah in organizacijah, iz česar sklepamo, da se vsak posameznik, bodisi to pomočnik ali mojster, bavi le še z lastnimi mislimi ter izkuša, kakor živalica pred nevihto, najti si varno zavetišče. Naši višji državni uradi še gotovo niso imeli toliko prošelj za sprejem v državno službo od čevljarjev, kakor ravno sedaj. Dotok naraščaja se je popolnoma ustavil; kajti tudi najrevnejši starši so postali pesimistični in dvomijo, da bi se njihov otrok zamogel preživiti v tej stroki in da bi imel v tej stroki tudi svojo bodočnost. Zakaj vse to beganje ni nikaka uganka, posebno za one zadruga, organizacije in posameznike, kateri so žrtvavoli svoje fizične in denarne moči ter vztrajali do zadnjega v boju proti dovolitvi zidave Bat'ove tovarne, proti razirjenju njegovih trgovin in ustanavljanju njegovih popravilnic. Dobro je že vsem v spominu konferenca, katera se je vršila dne 29. decembra 1930 v Beogradu, posečena po zastopnikih usnjarske industrije in trgovine, čevljarške industrije in trgovine, ter po zastopnikih male čevljarške obrti cele države. 195 brzojavk iz raznih krajev države je dokumentiralo, da ta boj ni le boj malega čevljarja, temveč da je skupen boj celokupne stroke, katera izdeluje in predeluje usnje v zavesti, da bo po uresničenju Bat'ove tovarne, razirjenju njegovih trgovin in ustanovitvi njegovih popravilnic nastala brezposelnost in beda ne le v čevljarški stroki, temveč tudi v usnjarski ter da bo ostalo poleg ogromnega števila čevljarjev mogoče tudi veliko število usnjarskih delavcev brez služka. Živo so nam še v spominu besede gospoda predstavnika vlade, ki nas je sprejel dne 30. decembra v deputaciji ter izjavil, da se bo gledalo le na procvit domače trgovine, obrti in industrije in le to, kar bi domačinom preostalo, to dobijo inozemci. Nismo še mirovali; tudi gospodu banu se je predstavila enaka deputacija dne 6. februarja t. l. in kakor čitamo, tudi čevljarji v ostalih banovinah ne držijo križem rok in storijo vse, kar je v njih moči. Čast in zahvala vsem onim, ki so se za ta boj žrtvovali, častno je bilo naše delo, zato tudi naš pogin ne bo nečasten.

Na statine pa je še onih, tako posameznikov in zadrug, ki o tem boju niso hoteli nič vedeti in slišati, niti niso odgovarjali na tozadevne pozive. Stali so ob strani in čakali, kaj bodo drugi napravili. Danes pa, ko se naše prerokovanje začneja izvrševati, začenjajo kričati ter iščejo krivice, pa ne v lastnih vrstah, temveč drugod.

Pojdimo preko raznih očitkov, ker je vse prepozno in na lastne oči se lahko prepričamo, da si ustvarja Bat'a ne le v Ljubljani in Mariboru, temveč v vseh mestih in mestecih svoje trgovine in popravilnice, tako v Celju, Šoštanju, Ljutomeru, Slovenskih Konjicah, Čakovcu, Slovenski Bistrici in drugod ter na ta način ograža čevljarje v vseh krajih. Danes naj velja tudi za čevljarje pogovor, ki pravi: »Pomagaj si sam, potem Ti bo

Bog pomagal.« Oblaki se sicer zbirajo nad našimi glavami, nevihta pa šele pride, voda se še ne zbira v potoke in čas je še, da se rešimo, čas je še, da si zgradimo Noetovo barko, katera bo premagala poplave in povodenj ter nas za enkrat rešila pogina.

Dalje prihodnjici!

Krajeer Anton.

Iz organizacij.

OBČNE ZBORE IMAJO TE-LE ZADRUGE:

Dne 12. aprila: Kolektivne zadruga obrtnikov v Radečah ob pol 10. uri dopoldne v sokolski dvorani v Radečah.

Dne 12. aprila: Zadruga krojačev in krojačice na Jesenicah ob pol 3. uri popoldne v restavraciji Mesar.

Dne 12. aprila: Zadruga kovinarjev za sodni okraj Litija v Litiji ob 9. uri dopoldne v občinski pisarni v Zagorju ob Savi.

Dne 12. aprila: Zadruga kroveev za dravsko banovino v Ljubljani ob 2. uri popoldne v Rokodelskem domu. Komenškega ulica št. 12 v Ljubljani.

Dne 27. aprila: Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Železnikih ob pol 2. uri popoldne v osnovni šoli.

Zadruga kovinarjev za sodni okraj Litija v Litiji

vabi na 11. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 12. aprila v občinski pisarni v Zagorju ob 9. uri dop. s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav načelnika in čitanje zapisnika.
2. Poročilo o združnem delovanju v letu 1930.
3. Poročilo računskih preglednikov.
4. Proračun in določitev zadržne dolo-
5. Volitev v dopolnilno načelstvo in izvrševalne komisije.
6. Raznoterosti.

Če občni zbor ob določen uri ne bo sklepčen, se bo vršil eno uro kasneje ravno tam ne glede na število navzočih članov.

Člani, ki se občnega zbora ne udeležijo in se ne opravičijo tehtno, zapadejo globi Din 40.—

Združni člani prejmejo na občnem zboru od zadruga nabavljeno knjigo »Kovinoznanstvo«.

Vidovič s. r.

Zadruga kovinskih obrtov za Ljubljano in okolico je imela v nedeljo dne 29. marca t. l. svoj občni zbor v posvetovalnici Zbornice za T. O. I. v Ljubljani.

Načelnik g. Fran Bat'jel je otvoril občni zbor s pozdravnim nagovorom, konstatiral sklepčnost ter se spominjal v preteklem letu umrlih članov, katerih spomin so zborovalci primerno počastili.

Navzoči načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Josip Rebek je v svojem govoru obširno razmotril razna važna vprašanja, ki se pojavljajo v zadnjem času in apeliral na navzoče, naj se zavedajo hitrega napredka tehnike, ki je velike važnosti predvsem za kovaške mojstre in za mehanike. Nato pa je podal vodilne smernice, kako in na kateri način bi se dalo odpomoči k izboljšanju položaja v kovinski stroki in nje napredku.

Iz tajnikovega poročila, katerega je zbor vzel z odobravanjem na znanje, je razvidno, da je v preteklem letu vstopilo v zadrugo 12 članov, a črtanih je bilo 7 članov. Koncem leta je štela zadruga 124 članov. Vajencev je bilo vpisanih 52, preizkušnjo za posameznike pa je napravilo 32 vajencev.

Nato je podal blagajnik svoje poročilo, ki ga je zbor vzel z zadovoljstvom na znanje. Pregledovalca računov sta poročala, da sta našla račune in knjige v najboljšem redu ter predlagala, da občni zbor izreče blagajniku in celokupnemu odboru absolutorij.

Proračun za leto 1931 je bil sprejet. V debati glede obilgatorične naročbe Obrtnega Vestnika je načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek obširno poročal o potrebi strokovnega glasila za naše obrtništvo ter vzpodbujal navzoče k solidarnosti in skupnemu delovanju.

Na predlog tov. Barage je občni zbor sklenil, da ostane članarina, kakor je bila lansko leto t. j. Din 65.— za člana. V tem je vpoštevana tudi naročnina za Obrtni Vestnik, ki ga prejme vsak član zadruga.

Po kratkem odmoru se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili:

Za načelnika g. Fran Batjela, za podnačelnika g. Fran Vrhovec, za odbornike gg. Ivan Jurkovič, Franc Florjančič, Ludvik Baraga, Jure Besednik, Franc Kristan, Franc Barič, Josip Pintar in Anton Oblak iz Ljubljane, za okolico pa gg. Pavel Stele, Martin Finc, Franc Kunaver in Ivan Matko, za namestnike gg. Emerik Čokert, Franc Ogrin in Fran Bar st. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena g. Albin Šifrer in Anton Kozina.

Nato so sledile še razne debate o strokovnih vprašanjih, nakar se je g. načelnik zahvalil udeležencem za obisk, jih vspodbujal k solidarnosti in združnemu delovanju ter zaključil lepo uspelo zborovanje.

Že v 24 urah

kemično snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — Škrobi in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 13. aprila t. l. ponudbe glede dobave 50 kub. metrov hrastovega lesa, 600 kg jekla, raznega rudarskega orodja, verig; do 15. aprila t. l. glede dobave 5000 kg žebeljev za tračnice, 30.000 kg ovsa in 12.000 komadov opeke; do 20. aprila t. l. glede dobave 30 kg gumijastih plošč, 40 komadov žag za gater; do 21. aprila t. l. pa glede dobave telefonsko-signalnega kabla. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave 117 komadov rešet iz jekla. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave delov za jamske vozičke. Dne 21. aprila t. l. se bo vršila pri komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 10.000 komadov letnih maj, 5000 komadov zimskih maj in 15.000 parov letnih nogavic; dne 22. aprila t. l. pa glede dobave konapnega materiala. — (Predmetni oglasi z natanč-

nejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled). — Dne 15. aprila t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 16.000 kg petroleja (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Prodaja vreč. Dne 21. aprila t. l. se bo vršila pri direkciji državnega rudnika Velenje ofertalna licitacija glede prodaje 3150 komadov praznih vreč. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

**Akumulatorji, elektro-
instalacije**

J. HEBEIN

obl. konces. elektrotehnično in akumulatortorsko podjetje

Ljubljana, Dunajska c. 37

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/I.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko.

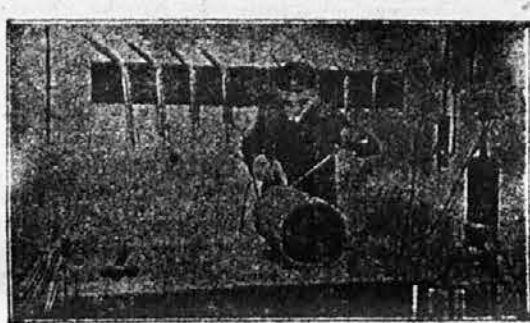
**Ali ste že poravnali
naročnino?**

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Kdor oglašuje,
ta napreduje!

**Tvornica
ZA DUŠIK D. D.**

in
AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

šir om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in solnčnobelo

acetilensko luč

Iskoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

Svetloba kakor pri dnevi
ACETILEN
Svetloba kakor pri dnevi
Svetloba kakor pri dnevi
Svetloba kakor pri dnevi

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna
izvršitev iz lastne tovarne.
15 letna garancija — Vezenje se po-
učuje pri nakupu brezplačno.

Šivalni stroji „Adler“

Kolesa iz prvih tovarn,
Dürkopp, Styria, Kayser-
Nero. Pletilni stroji ved-
no v zalogi. Posamezni
deli koles in šivalnih
strojev. — Daje tudi na
obroke. — Cenike fran-
ko in zastoj.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508 Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051 Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije naj-
kulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje